

	Wojewódzki Szpital im. Zofii z Zamoyskich Tarnowskiej w Tarnobrzegu DIETA ŁATWOSTRAWNA Z OGRANICZENIEM TŁUSZCZU BEZ MLEKA

WSKAZANIE DIETY

Celem diety jest ochrona wymienionych narządów przez zmniejszenie ich aktywności wydzielniczej.

Dieta łatwo strawną z ograniczeniem tłuszczu stosuje się:

- w przewlekłym zapaleniu i kamicy pęcherzyka żółciowego oraz dróg żółciowych,
- w przewlekłym zapaleniu trzustki,
- w chorobach miąższu wątroby- przewlekłym zapaleniu wątroby, marskości wątroby,
- we wrzodziejącym zapaleniu jelita grubego- w okresie zaostrzenia choroby,
- w chorobach układu krążenia

ZALECENIA OGÓLNE

- Dieta polega na czasowym lub stałym usunięciu z dotychczasowego jadłospisu, mleka i przetworów mlecznych oraz tych produktów, które zawierają nawet śladowe ilości mleka.
- W diecie bezmlecznej należy dbać o właściwą podaż wapnia, który powinien być dostarczany z innych źródeł takich jak: ryby, wody mineralne.
- Mleko i produkty mleczne są wartościowym źródłem białka w naszej diecie, alternatywą dla nich mogą być według indywidualnej tolerancji napoje roślinne.
- Dieta łatwo strawną z ograniczeniem tłuszczu jest zmodyfikowaną formą diety łatwo strawnej, w której ogranicza się spożycie tłuszczów zwierzęcych i produktów zawierających duże ilości cholesterolu.
- Dieta całkowicie wyklucza dodane tłuszcze pochodzenia zwierzęcego jak smalec, boczek, słonina, łój, itp.
- Dopuszcza zaś wszystkie produkty pochodzenia zwierzęcego jak mięso lub przetwory mleczne zawierające możliwe jak najmniejszą ilość tłuszczu.
- Jedynymi tłuszczami dozwolonymi w bardzo ograniczonej ilościach są: masło o obniżonej zawartości tłuszczu, oliwa z oliwek, olej sojowy lub słonecznikowy oraz niskotłuszczowe margaryny stołowe.

SPOSÓB PRZYRZĄDZANIA POTRAW

- Zalecane techniki przyrządzania posiłków to:
  - gotowanie,
  - gotowanie na parze,
  - duszenie bez wcześniejszego obsmażania,
  - pieczenie w rękawie foliowym, pergaminie, folii aluminiowej.
- Dozwolony tłuszcz dodaje się do potraw pod koniec ich przyrządzania.
- Warzywa i owoce podaje się gotowane i rozdrobnione oraz w postaci soków i przecierów.
- Zupy sporządza się na wywarach warzywnych. Zupy, sosy, warzywa podprawia się zawiesiną z mąki i mleka.

WSKAZÓWKI DIETETYCZNE

- Stosując dietę lekkostrawną wyklucza się produkty bogate w błonnik pokarmowy (bogatoresztkowe), wzdymające, nasączone tłuszczem, długo zalegające w przewodzie pokarmowym, mocno przyprawione.
- W diecie o ograniczonej zawartości tłuszczu nie używa się całych jaj, lecz jedynie białko jaja kurzego.
- Wykluczeniu ze względu na brak tolerancji podlega mleko oraz jego przetwory.

PRZYKŁADOWY JADŁOSPIS	
Śniadanie: Bułka wrocławska, pasta z mięsa drobiowego i jarzyn gotowanych, sałata masłowa, herbata owocowa	
II śniadanie: banan	
Obiad: Zupa jarzynowa z dynią, ryba duszona w jarzynach, ziemniaki puree z koperkiem, marchew mini gotowana, kompot owocowy	
Kolacja: Bułka wrocławska z masłem, polędwica drobiowa, sałata masłowa, pomidor bez skóry, herbata owocowa	
ALERGENY	
• zboża zawierające gluten • skorupiaki • jaja • ryby • orzeszki ziemne • soja i wyroby • mleko i wyroby	• owoce łupinowe • musztarda i wyroby • sezam i wyroby • seler i wyroby • łubin i wyroby • mięczaki i wyroby

PRODUKTY I POTRAWY ZALECANE I PRZECIWWSKAZANE

PRODUKTY I POTRAWY	ZALECANE	PRZECIWWSKAZANE
NAPOJE	Słaba herbata, herbata owocowa, ziołowa, soki owocowo-warzywne, wody niegazowane	Alkoholowe, kakao, płynna czekolada, kawa naturalna, mocna herbata, mleko pełnotłuste, kefir pełnotłusty, jogurt pełnotłusty, wody gazowane, pepsi, coca-cola Mleko, kefir i jogurt 1,5-0,5% tłuszczu, maślanka 0,5% tłuszczu, serwatka, kawa zbożowa z mlekiem z niską zawartością tłuszczu, herbata z mlekiem, napoje mleczno-owocowe, mleczno-warzywne
PIECZYWO	Chleb pszenny – jasny i czerstwy, bułki, pieczywo półcukiernicze, biszkopty na białkach, sucharki	Chleb świeży, chleb żytni, chleb razowy, graham pszenny, pieczywo chrupkie, pieczywo pszenne razowe z dodatkiem słonecznika, soi, pieczywo z otrębami, pieczywo cukiernicze z dodatkiem tłuszczu, biszkopty na całych jajach
DODATKI DO PIECZYWA	Chuda szynka, polędwica z drobiu, mięso gotowane, ścięte białko jaja, dżemy bez pestek, marmolada, miód	Tłuste wędliny, konserwy, salceson, kiszka, pasztetówka, smalec tłuste sery dojrzewające, serek topiony, ser „Feta”, ser typu „Fromage”, twaróg, dżemy z pestkami, jaja gotowane, jajecznica z całych jaj, margaryny twarde, masło w większych ilościach
ZUPY I SOSY GORĄCE	Rosół jarski, jarzynowe, ziemniaczana, przetarte owocowe, krupnik, sosy łagodne: warzywne, owocowe, zagęszczane zawiesiną z wody i mąki	Tłuste, zawiesiste, na wywarach: mięsnych, kostnych, grzybowych, zasmażane, zaprawiane śmietaną, pikantne z warzyw kapustnych, strączkowych, ogórków, esencjonalne rosoly, buliony zaciągane żółtkiem, sosy ostre (chrzanowy, musztardowy, grecki), śmietanowy, podprawiane mlekiem i mąką
DODATKI DO ZUP	Bułka, grzanki, kasza manna, jęczmienna, ryż, ziemniaki, lane ciasto na białkach, makaron nitki niskojajeczny, kluski biszkoptowe na białkach	Kluski francuskie, kluski kładzione, groszek ptysiowy na całych jajach, grube makarony, łazanki, nasiona roślin strączkowych, jaja
MIEŚO DRÓB RYBY	Chuda cielęcina, młoda wołowina, królik, indyk, kurczaki, dorsz, pstrąg strumieniowy, sola, mintaj, płoć, halibut biały, morszczuk, sandacz, flądra, szczupak, płastuga, okoń, lin; potrawy gotowane, pulpety, budynie, potrawki	Tłuste gatunki: wieprzowina, barania, gęsi, kaczki, dziczyzna, flaki, mózg, wątroba, tłuste ryby: węgorz, tłusty karp, łosoś, sum, tołpyga, halibut niebiski, śledzie, sardynka, pikling; potrawy smażone z mięsa, drobiu i ryb, marynowane, wędzone

POTRAWY PÓŁMIĘSNE I JARSKIE	Budynie z kasz (jęczmiennej, manny, krakowskiej, kukurydzianej) warzyw, makaron nitki bez żółtek i mięsa, risotto, leniwe pierogi na białkach, kluski biszkoptowe na białkach	Pierogi, knedle, naleśniki z mięsem, wszystkie potrawy smażone na tłuszczu: placki ziemniaczane, bliny, kotlety, krokiety, bigos, fasolka po bretońsku
TŁUSZCZE		Smalec, słonina, boczek, łój, margaryny twarde, tłuszcze kuchenne
WARZYWA	Młode, soczyste: marchew, dynia, kabaczki, pietruszka, patisony, seler, pomidory bez skórki, potrawy gotowane, przetarte lub rozdrabniane z „wody”, podprawiane zawiesinami, oprószone, surowe soki Ziemniaki: Gotowane, puree	Warzywa kapustne, cebula, czosnek, pory, suche nasiona roślin strączkowych, ogórki, brukiew, rzodkiewka, rzepa, kalarepa, fasolka szparagowa, groszek zielony, warzywa w postaci surówek, sałatek, z majonezem i musztardą, warzywa marynowane, solone Ziemniaki: Smażone z tłuszczem: frytki, krążki, chipsy
OWOCE	Dojrzałe, soczyste: jagodowe i winogrona bez pestek (w postaci przecierów), cytrusowe, brzoskwinie, morele, banany, jabłka pieczone, gotowane	Gruszki, daktyle, czereśnie, figi, kawon, owoce marynowane
DESERY	Kisiele, galaretki owocowe, kompoty przetarte, bezy, suflety, soki owocowe, przeciery owocowe	Tłuste ciasta, torty, desery z używkami, czekolada, batony, lody, chałwa, słodycze zawierające kakao, orzechy
PRZYPRAWY	Łagodne: kwasek cytrynowy, sok z cytryny, zielona pietruszka, zielony koperek, rzeżucha, melisa, cynamon, majeranek, wanilia	Ostre: ocet, pieprz, papryka ostra, chili, curry, musztarda, ziele angielskie, liść laurowy, gałka muskatołowa, gorczyca